

**Opinia ornitologiczna i chiropterologiczna z
zaleceniami kompensacji przyrodniczej na
potrzeby termomodernizacji budynku przy
ul. Tkackiej 1 w Złocieńcu**

Wykonane przez Firmę Milvus Szymon Wójcik

Złocieniec, lipiec 2018 r.

Metodyka badań ptaków

Wizję terenową mającą na celu ocenę populacji ptaków zasiedlających niniejszy budynek wykonał Szymon Wójcik dn. 18.07.2018 r. w godz. 21:10 - 21:30, dn. 20.07.2018 r. w godz. 9:30 - 10:00, dn. 21.07.2018 r. w godz. 6:10 - 7:00, dn. 22.07.2018 r. w godz. 19:30 - 20:40. W obserwacjach skupiono się głównie na wykryciu jerzyka *Apus apus* w godzinach wieczornych i po zachodzie słońca, a także rano po powrocie jerzyka z żerowania również poza miastem około 1-2 godziny po wschodzie słońca. W godzinach porannych również kontrolowano budynki pod kątem gniazdowania wróbla, oknówki, a także kawki, której terytorialne osobniki dala można stwierdzić w lipcu w miejscu gniazdowania.

Dokonano oceny liczebności ptaków zasiedlających budynki tj. kawka *Corvus monedula*, gołąb miejski *Columba livia forma urbana*, szpak *Sturnus vulgaris*, wróbel *Passer domesticus*, mazurek *Passer montanus*, sikory *Parus sp.*, pustułka *Falco tinnunculus*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros* ze szczególnym uwzględnieniem jerzyka *Apus apus* na podstawie:

- gniazdowania ptaków
- aktywności ptaków wokół budynku oraz wlatywania do gniazd w szczelinach ścian
- ilości i wielkości szczelin wlotowych i stanu stropodachu, ścian oraz blachy na ścianie szczytowej
- śladów działalności ptaków (odchody, fragmenty gniazd)

Istotnym kryterium była wiedza autora dotycząca występowania gatunków w innych podobnych badanych przez niego budynkach w sezonie lęgowym. Autor wykorzystał m.in. wiedzę własną zgromadzoną podczas wykonywania „Inwentaryzacji jerzyka w Jaworznie w latach 2008-2010” (dane z ponad 150 budynków) oraz opinii ornitologicznych i chiropterologicznych wykonywanych na potrzeby termomodernizacji (ponad 330 budynków) w latach 2008-2018 w około 30 innych miastach. Zgromadzone dane na temat konstrukcji budynków, obecności szczelin i nisz lub ich braku, rodzaju stropodachu etc. są bazą pozwalającą na dobrą ocenę potencjalnego gniazdowania ptaków w sezonie i poza sezonem lęgowym w budowlach różnego rodzaju.

Wnioski

Budynek posiadający 3 kondygnacje ze stropodachem. Ptaki gniazdują w stropodachu od strony wschodniej i zachodniej.

Gatunki gniazdujące

- jerzyk *Apus apus* – 10 par ptaków. Gniazdowanie od wschodu i zachodu w stropodachu. Odnotowano łącznie 7 ptaków od strony zachodniej i 3 pary ptaków od strony wschodniej. Ptaki dostawały się do stropodachu poprzez wloty o średnicy około 3 cm. Tego typu konstrukcje są bardzo często licznie zasiedlane przez jerzyka ze względu na średnicę umożliwiającą dostęp większych gatunków, tj. kawka, czy gołąb miejski.

- wróbel *Passer domesticus* – 1 para ptaków. Gniazdowanie w stropodachu od wschodu.

Metodyka badań nietoperzy

Wizję terenową mającą na celu ocenę populacji nietoperzy zasiedlających niniejszy budynek wykonał Szymon Wójcik dn. 18.07.2018 r. w godz. 21:10 - 22:00.

Gatunki nietoperzy występujące w Polsce są często związane z obiektami pochodzenia antropogenicznego. Budynki zajmowane są najczęściej przez pojedyncze osobniki oraz rzadziej przez niewielkie kolonie rozrodcze. Miejscami zasiedlanymi przez te ssaki są: stropodach, szczeliny pod parapetami, strych, a także piwnice. Podczas prac ociepleniowych może dojść do zamknięcia wlotów do miejsc gniazdowania, co skutkuje utratą siedliska i porzuceniem siedliska przez nietoperze w kolejnym sezonie rozrodczym.

Prowadzono nasłuchy za pomocą detektora ultrasonicznego AnaBat SD2 oraz obserwacje wizualne. Gatunki nietoperzy występujące w Polsce są często związane z obiektami pochodzenia antropogenicznego. Budynki zajmowane są najczęściej przez pojedyncze osobniki oraz rzadziej przez niewielkie kolonie rozrodcze. Miejscami zasiedlanymi przez te ssaki są: stropodach, szczeliny pod parapetami, strych, a także piwnice. Podczas prac ociepleniowych może dojść do zamknięcia wlotów do miejsc gniazdowania, co skutkuje utratą siedliska i porzuceniem siedliska przez nietoperze w kolejnym sezonie rozrodczym.

Wnioski

Warunki atmosferyczne na potrzeby badań nietoperzy, uwzględniając porę roku były bardzo dobre (temp. 17 °C, bezwietrznie, bezchmurnie). Odnotowano przelot 1 osobnika mrocza późnego *Eptesicus serotinus* od strony wschodniej budynku. Był to jednak osobnik, który nie odbywał rozrodu w badanym obiekcie, gdyż nie stwierdzono wylotu z budynku.

Metody kompensacji dla nietoperzy

Nie zalecono.

Metody kompensacji dla ptaków

Zalecono wywieszenie 10 budek dla jerzyka *Apus apus* od strony północnej i wschodniej na ścianie szczytowej budynku łącznie w 3 skupiskach. Umieszczenie budek dla jerzyka pokazano na zdjęciach. Idealnym rozwiązaniem jest wkomponowanie budek dla jerzyka w styropian tak, aby nie wystawały one ze ściany, a widoczna była jedynie szczelina wlotowa. Wykluczy to późniejsze zacieki wokół budki, niszczenie elewacji, przedostawanie się wilgoci do wewnątrz i gnienie samej budki. Jest to wspólna kompensacja dla wróbla i jerzyka.

Harmonogram prac ociepleniowych

Należy zastosować się do następujących zaleceń:

Jeśli planujemy prowadzić ocieplanie w kolejnych latach, to w okresie 15 sierpnia 2018 do końca lutego kolejnego roku należy zamknąć wloty do stropodachu.

Jeśli nie zostaną wykonane niniejsze prace, możemy mieć pewność, że w okresie maj-lipiec budynek będzie zasiedlony przez jerzyka, a już w marcu może być zasiedlony przez wróbla. Należy wówczas wykluczyć z prac remontowych praktycznie cały budynek do momentu wylotu jerzyków z gniazd (90% populacji w 1 tygodniu sierpnia; pozostała część populacji najpóźniej około 15-20 sierpnia).

Zalecenia te należy spełnić w sytuacji, gdyby prace ociepleniowe prowadzone były w okresie 1 marzec – 15 sierpień. Podobne zalecenia obowiązują również, gdyby prace prowadzone były w latach późniejszych.

Zalecenia w przypadku nietoperzy są podobne jak podane dla ptaków. Jeśli w trakcie rozpoczęcia prac zostanie stwierdzona obecność nietoperzy w budynku należy pozostawić wolną przestrzeń w promieniu 2 metrów od wlotu do końca sezonu rozrodczego (umownie do końca lipca). W sierpniu jednak należy sprawdzić, czy nietoperze nie przebywają jeszcze w budynku, gdyż może to mieć miejsce do października. Nietoperze mogą również zasiedlić budynek po sezonie rozrodczym przebywając w nim do jesieni.

Dokumentacja fotograficzna

Fot.1. Widok budynku od strony pd-zach. Ptaki gniazdują w stropodachu, do którego dostają się przez wloty (aut. Szymon Wójcik).

Fot.2. Widok budynku od strony wschodniej. Ptaki gniazdują w stropodachu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.3. Widok budynku od strony wschodniej. Ptaki gniazdują w stropodachu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.4. Widok budynku od strony pn-zach. Ptaki gniazdują w stropodachu (aut. Szymon Wójcik).

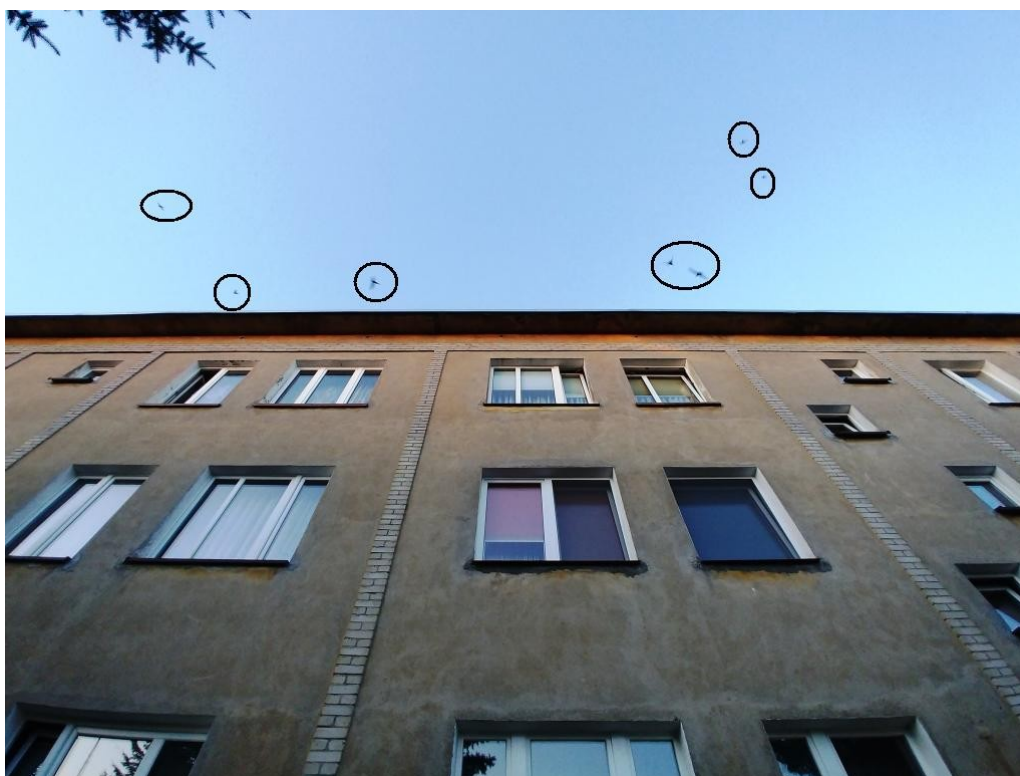
Fot.5. Wygląd otworów wlotowych do stropodachu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.6. Jerzyki przy ścianie zachodniej oznaczone okręgiem (aut. Szymon Wójcik).

Fot.7. Jerzyki przy ścianie zachodniej oznaczone okręgami (aut. Szymon Wójcik).

Fot.8. Jerzyki przy ścianie zachodniej oznaczone okręgami (aut. Szymon Wójcik).

Fot.9. Zalecane miejsce montażu 4 budek dla jerzyka na ścianie północnej (aut. Szymon Wójcik).

Fot.10. Zalecane miejsce montażu 6 budek dla jerzyka na ścianie wschodniej (aut. Szymon Wójcik).

Firma Milvus – Szymon Wójcik

Nawsie Kołaczyckie 29

38-213 Kołaczyce

NIP: 685 214 56 66

www.ornitolog-opinie.eu

e-mail: milvus@vp.pl

kom. 609 888 003